

Πρώτο, τὸν Πατριάρχην μας 'ποῦ κάθεται στὸν θρόνο
Κι' ὅπου γιὰ τὸ κοπάδι του ἔχει μεγάλον πόνο·
Καὶ δεύτερο τῇ γλώσσᾳ μας 'ποῦ καθαρὴ λογέται,
Κι' ὅπου ἂν σήμερα γράφεται, αὔριο θὰ τραγουδιέται.
Αὐτὰ τὰ δυὸ εἶν' ὅπου βαστᾷ τὸ 'Ἔθνος συνασπισμένο
Κι' ἀπὸ ἐξῆς: πατριωτικὴ στὰ πλέρια σαστισμένο
Καὶ σὰ ζουρλό, κατὰστασι χρεισιτὴ κ' εὐλογημένη,
Γιὰ βλαῖς ταῖς κουτροκεφαλαιῖς 'ποῦ τὸ 'Ἔθνος ἀναμένει.
Τῇ γλώσσᾳ αὐτῇ τῇ μελαθρῇ ὅπου δὲν ἔχει ταίρι
Τῇ μουρδουλεύουσιν βέβηλο· μὲ δολοφόνον χέρι,
Ρίχνοντας μέσα στὴν πηγὴ κάθε λογῆς καὶ βρώμα,
'Αντάξιο μαγέρεμμα γιὰ τὸ δικό τους γιόμα·
Κ' ἔδω δὲν περιορίζονται· ἀλλὰ καὶ τὰ στολίδια
'Οποῦ ἔχει τὰ καλῆτεσά τὰ ρίχνουν στὰ σκουπίδια.
'Εσκούπισαν τὸ «ἐφθέρχεται», τὸ «ἐσχομεν», τὸ «ἀφι-
[κνούνται],

Καὶ στὸ ἔργο τῆς καταστροφῆς σοφοὶ δὲν ἐξαίρουνται.
'Εσκούπισαν τὸ Οὐ μὴν ἀλλὰ κ' ἐκεῖ τὸ πλὴν ἀλλ' ὅμως
'Ποῦ τὰ ἐχτιμήσαν διάφοροι, ὡς κ' ἕνας μαγγιορδόμος.
'Εσκούπισαν τὸ Εἰμί. εἴ, ἐστὶ μὲ ὅλη του τὴν παρέα,

Καὶ τὴν ἀντωνυμία 'Ος, 'ποῦ εἶναι κοντὴ κι' ὠραία.
Τὸ Θάτερον, τὸ Πότερον, τὰ φεύγουν σὰν νὰ κινε
Καί, ἢ μὲ τὸ νῦ ἢ χωρὶς τὸ νῦ, κούμαρα μᾶς τὰ λένε.
Γιὰ τὸ Θεὸ τὰ μέτρα σας· τὸ βλέπετε, εἶν' ἀνάγκη.
Αὔριο θὰ μᾶς ζητήσουνε νὰ γένουμε καὶ φράγγοι.
Τὸ Θάτερον καὶ Πότερον εἶναι πρᾶμμα δικό μας.
Εἶναι κληρονομία μας, εἶναι γρυσταφικό μας.
Εἶναι τὸ φράκο 'ποῦ μὲ αὐτὸ θανά παρυσιαστοῦμε
Κι' ἄλλοι ἀπὸ κεῖνοι 'ποῦ εἴμαστε στὸν κόσμον θὰ δεχτοῦμε.
'Ολος ὁ κόσμος δίγλωσσοι, καὶ τρίγλωσσοι ἀκόμα·
Κι' αὐτοὶ μᾶς θέλουν ὅλους μας πάντα μὲ τ' ὅμοιο χρῶμα.
'Αλλὰ εἶν' ἡ γλώσσα τοῦ σπητιοῦ, κι' ἄλλη εἶναι τῆς πλα-
[τείας.

'Αλλὰ τῶν δικηγόρων κι' ἄλλη τῆς πελατείας·
Τῆς χώρας καὶ τῶν εὐγενῶν καὶ τῆς καλύβας ἄλλη.
'Απλὸ πρᾶμμα νὰ νοιώσουνε δὲν ἔχουνε κεφάλι.
Τὸ Θάτερον καὶ Πότερον μᾶς ἔχουνε τιμήσει,
Μᾶς ἔχουν κάμει ξκουστοὺς σὲ ἰνατολὴ καὶ δύσι.
Καὶ πρᾶμμα, ὡς λένε, ἂν εἴτουνε ποῦ νὰ εἴχαμε κλειμένο,
Οἱ ἄλλοι δὲν τὸ γνωρίζουνε δικό μας εἶναι ἡ ξένο.
Τοῦ ἔθνους προδότες! ἄτιμοι! γιὰ τὸ μαρτυρᾶνε;
Νὰ φύγουν γλήγορα ἀπὸ 'δῶ, στὸν τσακισμὸ νὰ πάνε!
Καλὰ ἔλεγε ὁ Θερινός, 'ποῦ ἤτουνε τρανὴ καρχάλα
Κ' ἐνοιωθε πούθε ἐκίνησε καὶ ποῦ θὰ φτάσει ἡ μπάλα.
Πολιτικὸς εἶν' ὁ σκοπός, καὶ συνεργᾶνε ὅλοι
Γιὰ νὰ μᾶς ἐμποδίσουνε νὰ πάρουμε τὴν Πόλι.
Τῇ Σόφια θὰ τὴν εἴχαμε παρμένη ἀπὸ τὰ πρῶτα,
'Αλλὰ ἔβαλε μπερδέματα μὲ κάποιον Παναγιώτα.
'Οπῶς ἡ πρώτη δύναμι τοῦ 'Ελληνισμοῦ εἶν' ἡ γλώσσα,
'Ὅ δὲ ξέρουν ὅλοι ὅσοι ἔχουνε τὰ δράκια τετρακόσα.
Τὸ Θάτερον καὶ Πότερον εἶν' τὰ βρεσιὰ κανόνισ
'Οποῦ τρομάζουν τὴν Τουρκία ὡς ἀπὸ ἐκεῖ τὰ χρόνια.
Καὶ τ' ἄλλα τὰ ἐκπρήματα εἶν' τόσα παλληκάρια
'Ποῦ φοβερίζουν ὡς κι' αὐτὰ μὲ σπάθαις, μὲ λιθάρια.
Τὸ Πότερον καὶ Θάτερον, καὶ χωρὶς τίποτ' ἄλλο,
Τίτλοι εἶν' 'ποῦ θὰ μᾶς πληρωθοῦν μὲ ἕνα προικὸ μεγάλο.
'Ετσι σὲ ἕναν φτωχὸν γαμπρὸ ἀξιοῦντας καμμίας

νόμο τῆς ἐπίδρασης ἔπρεπε νὰ δεῖξουμε κ' ἐμεῖς τὰ ἑ-
δικ ψυχικὰ σημάδια μὲ τοὺς λαοὺς, ποῦ μᾶς ἐνώνει ἡ
πνευματικὴ καὶ ὕλική ζωὴ. Μὰ σ' ἐμᾶς ἡ τέτοια ζωὴ
ἤρθε ἀπὸ ὑποβολὴν μπορεῖ νὰ πεῖ κανένας, γιὰτὶ, προ-
τοῦ δοκιμάσουμε καὶ τὴν ἀντίθετη καὶ νοιώσουμε ὑ-
στερα τὴ ψυχικὴ κούραση, βρεθήκαμε σὲ πέλαιος ἀκα-
ταστάσεις καὶ σύγχυσης. Οὐσιαστικώτερο παραδείγμα,
γιὰ νὰ τὸ καταλάβουμε καλὰ τοῦτο, ἀπὸ τὴν φιλολο-
γία μας δὲν ἔχουμε.

Ἢ 'Απὸ τὸν καιρὸ ποῦ λευτερωθήκαμε καὶ μπορέ-
σαμε νὰ ζοῦμε ὄχι μόνον πνευματικῶς—γιὰτὶ τὸ πνεῦμα
σίδερα σκληραῖος δὲ μπορεῖ νὰ γνωρίζει, καὶ τὸ 'Ελλη-
νικὸ ἔθνος τὸ ἀπόδειξεν αὐτὸ τρανώτατα—παρὰ καὶ ὑ-
λικῶς ἐλεύθεροι, ἡ φιλολογία μας δὲ δοκίμασεν ὅλες τὶς
μεταβολὰς κι' ὅλες τὶς ἐπαναστάσεις, ποῦ φέρνει στὶς ἰ-
δέας καὶ στὴ σκέψη τὸ πέρασμα τῶν χρόνων. Δὲν πρό-
φτασεν ἀκόμα καλὰ—καλὰ νὰ δείξει, ἂν ὑπάρχει.
Κι' ὅμως μέσα σὲ τόσα λίγα χρόνια θέλησε νὰ πηδή-
σει ἀπὸ ἕνα σημεῖο σ' ἄλλο πολὺ μακρινὸ καὶ νὰ φα-
νερθεῖ χροῖς ἐπὶ καὶ σημεῖος ἐπὶ, ἀκράτητη ἀπὸ κά-
θε δύναμη κι' ἀπὸ κάθε δισμὸ. 'Αλλοὶ μποροῦν νὰ εἰ-
ποῦν, πῶς αὐτὸ εἶναι προκοπὴ καὶ πρόοδος. Μὰ ἐγὼ
θαρῶ, πῶς ἀποδείχεται τὸ ἐνάντιο. Θαρῶ, πῶς ἐπειδὴ
δὲ μποροῦσε νὰ τραβήξει δρόμο φυσικὸ κι' ἀβίαστο, θέ-
λησε μὲ σπασμωδικὰς κινήσεις νὰ δείξει, ὅτι ζεῖ καὶ ὑ-

πλερώνει ὁ ζουρλοπεθερὸς τὸν τίτλο τοῦ εὐγενέως.
Μὲ διαφορὰ ὅπου αὐτοῦνους δὲν τοὺς τιμᾷ κανένας.
'Ενῶ 'ποῦ ἐμᾶς ὡς κι' ὁ σοφὸς θὰ συγχαρεῖ 'Αδικέναις.
Κ' ἐκεῖνοι στὸ ἀναμεταξύ τὰ σχέδια μᾶς χαλοῦνε,
Τῇ γλώσσᾳ παρουσιάζοντας τὴ βρώμα 'ποῦ μιλοῦνε
Σὲ θέατρο Βασιλικό, διπλὴ ἱεροσυλία.
Ταῖς εἰκοσι τ' 'Αλωναρίου ἔχομε τ' αἶ Λία.
Τὰ λέει ἕνας Καθηγητῆς, πολλὰ του νὰ ἔν' τὰ ἔτη,
'Ποῦ ἔχει τὸ θάρρος ὁ ἥρωας ἀκόμα καὶ προσθέτει·
'Αφήστε κόσμε τὰ ψηφία καὶ πιάστε ταῖς χαντζάrais,
Καὶ τὰ κεφάλια κόψτε τοὺς σὰν νὰ ἦταν ἀκινάrais.

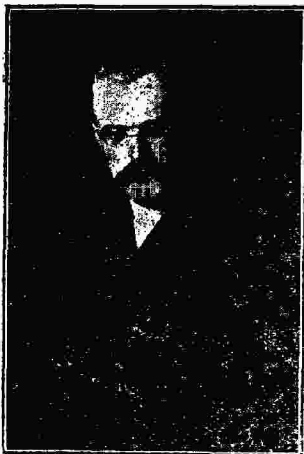
ΝΙΚ. ΚΟΝΕΜΕΝΟΣ

ΕΝΑ ΣΜΕΤΑΛΟΣ ΠΡΟΔΟΤΗΣ

'Εξακολουθεῖ ὁ πόλεμος κατὰ τοῦ Κρουμπάχερ,
ὁ ὑπουργός, ὁ ἀδιάντροπος, ὁ ἀτιμὸς κλεφτοπόλεμος,
ὁ ὁποῖος ἄρχισε μὲ βδομάδα τώρα καὶ Κύριος οἶδε
πότε θὰ τελειώσῃ.

'Ο κ. Χατζιδάκις πρόκειται νὰ ἀπαντήσῃ στὸ δια-
πρεπῆ φιλέλληνα καὶ
σοφὸ καθηγητῆ, ἐπι-
στημονικῶς τάχα.
'Επειδὴ ὅμως προβλέ-
πει πῶς ἡ ἀπάντησί
του μονάχα τὰ γέλοια
θὰ προκαλέσῃ, ἄρχισε
σὰν ἐξυπνὸς ἄνθρωπος
νὰ προλεισάινῃ τὸ ἔδα-
φος καὶ νὰ βάζῃ τοὺς
δικήφρους Χατζιδάκι-
σκους νὰ οὐρλιάζουν
ἀπὸ τὶς στῆλες τῶν
ἐφημερίδων πῶς ὁ
Κρουμπάχερ εἶναι πωλημένος στὴν Ρωσσία καὶ πῶς
γιὰ νὰ γράψῃ ὅσα σοφὰ ἔγραψε γιὰ τὴ γλώσσα καὶ
γιὰ τὸ 'Ἔθνος μας, πληρώθηκε μὲ ρωσσικὰ ρούβλια.

Γιὰ νὰ μεταχειρισθῇ κανένας τὸ μαλακώτερο
ἐπιθετο, μονάχα ὡς κακοῦθῃ μπορεῖ νὰ χαρακτη-
ρίσῃ τὴν πολεμικὴ αὐτὴ κατὰ σοφοῦ ἐπιστήμονος
ποῦ τιμᾷ πραγματικῶς τὴν 'Ελλάδα, διότι τὴν
περιλαμβάνει στὸ μεγάλο κύκλο τῶν ἐπιστήμονων
τοῦ ἔργασιν. 'Ο κ. Χατζιδάκις εἶναι ἱκανὸς νὰ πῇ
πῶς καὶ ὁ «Νουμᾶς» πληρώθηκε μὲ ρωσσικὰ ρούβλια
γιὰ νὰ δημοσιεύσῃ ἐδῶ τὴν εἰκόνα τοῦ φιλελληνικω-
τάτου Γερμανοῦ σοφοῦ.

πάρχει, καθὼς ἀπαράλλαχτα κάνουμε κ' ἐμεῖς.

Δὲ βλέπουμε ἀπὸ πούθεν τὴ φυσικὴ σειρὰ στὴν τέ-
τοια ἡ τέτοια φανέρωση τῆς φιλολογίας μας, γιὰτὶ καὶ
πούθεν δὲν ξανοίγουμε τὸν ἐθνικὸ χρωματισμὸ μας καὶ
τὸν ἐθνικὸ μας χαραχτήρα. Καθε ἀληθινὴ φιλολογία, ποῦ
φανερῶθηκε σύμφωνα μὲ τὴ διαφοροτρόπη ζωὴ τοῦ ἔ-
θνους, πέρασε σταθμούς καὶ σημείωσεν ἐποχὰς μέσα στοὺς
αἰῶνες, καὶ κανονικὰ καὶ μαθηματικὰ ἐπαίρνε μὲ
ἐκδήλωση, ἀνάλογη μὲ τὴ γενικὴ κατὰστασιν τῆς χώ-
ρας, ποῦ τὴ λέει δική της. Μὰ σ' ἐμᾶς ἡ φιλολογία
δὲν παρουσιάζει κανένα σταθμὸν, οὔτε σημειώνει καμιά
ἐποχὴ. 'Ο,τι τὴν χαραχτηρίζει εἶναι ἡ ἀπόλυτη ἐπί-
δραση καὶ ἡ ζωδιώχτρα μίμηση. Γι' αὐτὸ δὲ φανερῶ-
θηκεν ἡ ἀνάγκη νὰ δημιουργηθοῦν κ' ἐδῶ σχολὴς καὶ
ν' ἀπλωθοῦν σημαίαις γιὰ τὸν ἀγῶνα καὶ τὴ νίκη μᾶς
ιδέας ἐνάντια σ' ἄλλη.

Καὶ ὕστερ' ἀπὸ τέτοια ἀλόγιαστη κι' ἀκανόνιστη
φυλογικὴ ζωὴ, ἂν ἐδείχονταν κανένας ἀγῶνας γιὰ
τὴν τέχνη, ἔπρεπε νὰ ἀγῶνας αὐτὸς νὰ εἶναι γερός,
μετρημένος καλὰ, δυναμωμένος ἀπὸ τὴν ἀλήθεια καὶ
τὴ φυσικὴ ὁρμὴ νὰ παραμεριστῇ μὲ γὰρ πάντα τὸ
σκληρόμα τοῦ νοῦ καὶ τῆς ψυχῆς μας ἀπὸ κάθε ξένο
καὶ ψεύτικο 'Ἡ ἀντίδραση ἔπρεπε νὰ ἔρθε μὲ βίαι καὶ νὰ

Ο „ΝΟΥΜΑΣ“, ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ Μ' ΟΚΤΩ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ: Στὰ κιόσκια τῆς πλα-
τείας Συντάγματος, 'Ομονοίας, 'Υ-
πουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τρο-
χιοδρόμου ('Οφθαλμιατρείων), Σταθ-
μοῦ 'Υπογείου σιδηροδρόμου ('Ομό-
νοια).

'Ο „ΝΟΥΜΑΣ“ δέχεται ἀπὸ τίς ἐπαρ-
χίαις καὶ τρίμηνους συνδρομητῆς, μὲ δυὸ
δραχμὰς προπληρωτέας τὴν τρίμηνία.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΑΝ ΘΕΛΗ

ὁ κ. Θεοτόκης νὰ μείνῃ γιὰ κάμποσο καιρὸ
στὴν 'Εξουσία, δὲν πρέπει νὰ κοιτάξῃ τόσο νὰ
περιποιηθῇ τοὺς φίλους του γιὰ νὰ ἐξασφα-
λίσῃ τὴν πλειονοψηφία, ὅσο πρέπει νὰ βάλῃ
τὰ δυνατὰ του νὰ ἐξουδετερώσῃ κάθε πρόφασιν
καὶ τὴν πιὸ μικρὴ ποῦ εἴμπορεῖ νὰ τὴν ἀρ-
πάξῃ ὁ κ. Δεληγιάννης καὶ νὰ τὴν ἐκμεταλ-
λευθῇ δημοκοπικῶς γιὰ νὰ τὸν γκρεμίσῃ μὲ
ὦρα γρηγορώτερα.

Αὐτὸ δὲ τὸδεῖξε τόσες φορές ὡς τώρα.
Εἶναι ἱκανὸς καὶ μὲ δέκα μονάχα βουλευτὰς
δικούς του, καὶ μὲ κανένα ἀκόμα, νὰ ἀποδο-
γυρίσῃ καὶ τὴν ἰσχυρότερη πλειονοψηφία καὶ
μάλιστα δταν τὴν διευθύνει—μὲ τὸ γάντι
πάντοτε—ὁ Κερκυραῖος πολιτευτῆς.

Γι' αὐτὸ λοιπόν, τὸ πρῶτο ποῦχει νὰ κίμῃ
εἶναι νὰ ἐνεργήσῃ νὰ μὴ ξαναπαρασταθῇ ἡ
«'Ορέστεια» γιὰ νὰ μὴν ἔχουμε πάλι φασα-
ρίες, ἀναγοῦλες κ' αἱματοκυλίσματα. 'Ελεῖται

ἀκολουθήσει μὲ περισσότερη θέρη τὸ δρόμο τῆς.

'Απὸ τέτοια ἀνάγκη βγήκε τὸ περιοδικὸν ἡ «Τέ-
χνη» στὰ 1898. 'Ἦταν σὰν ἑξακολουθήσῃ τῆς «'Ε-
στίας», μὰ μὲ πῶς καθαρὸ πρόγραμμα καὶ μὲ περισσότερη
προσκόλλησιν στὴν ἀλήθειαν. Τούλαχιστο αὐτὸ ἔλεγε
στὸ πρῶτό της ἀρθρὸ ἡ διεύτυση. Οἱ νέοι κι' ἀπὸ τοὺς
παλιούς συναγωνιστῆς οἱ δυνατώτεροι θελήσαν ν' ἀνοι-
ξοῦν καινούργιον δρόμον, ποῦ σ' αὐτὴν ἡ ἰδέα καὶ ἡ σκέψη
θὰ προχωροῦσαν πρὸ ἐλεύθερα καὶ πρὸ ὠφελίμα. Διαλά-
λησαν, πῶς θὰ γκρεμίσουν εἰδωλα καὶ θὰ δώσουν στὸ
ἔθνος ἐκεῖνο, ποῦ πρέπει νὰ τ' ἀρέσει. 'Απὸ τὴν
πρῶτη στιγμὴ ποῦ φάνηκεν, ἀκούστηκαν φωνές, ἄλλες
χαίρετισμοῦ γκαρδικαῦ καὶ χαρούμενου κι' ἄλλες τα-
πεινῆς βρισιᾶς καὶ πόλεμου στείρου ἀπὸ ζωὴ. Δείχνον-
ταν μὲ τὰ τέτοια ἀμέσως, πῶς κἀτι παρουσιάστηκε
καὶ κάτι πρὸ οὐσιαστικὸ θὰ γεννηθῇ.

Μὰ ἡ λιγύχρονη ζωὴ τῆς «Τέχνης» μᾶς εἰδείξε πρὸ
πραγματικῶς κοντὰ στὸ ὅτι οἱ σημερινοὶ Νεοῖιλλῆνες δὲν
παραφροντίζουν γιὰ φιλολογία, καὶ ὅτι τὰ δίχτυα τῆς
σειρήνης μίμησης ἀκόμα μᾶς περισφίγγουν, καὶ τὰ δίχ-
τυα αὐτὰ εἶναι δυνατώτερα ἀπὸ τ' ἄλλα.

Αὐτὸ τὸ βλέπουμε στὶς σελίδες τῆς «Τέχνης», πε-
ριοδικῶς, ποῦ γράφονταν μὲ τὸ μοναχὸ σκοπὸ νὰ δου-
λέψῃ γιὰ τὰ γράμματα καὶ νὰ δημιουργήσῃ κατὶ θε-
τικὸ καὶ ὠρισμένο στὴν φιλολογία μας. Μὰ ὁ σκοπὸς